

TIÊU ĐIỂM LUẬT

Cập nhật những thay đổi pháp lý quan trọng hàng tháng có ảnh hưởng đến hoạt động đầu tư và kinh doanh tại Việt Nam. Truy cập Trung tâm Tư liệu của chúng tôi để theo dõi những cập nhật pháp lý mới nhất và tin tức từ LNT & Partners.

Tập trung kinh tế tại Việt Nam: Giao dịch mua bổ sung cổ phần khi đã có quyền kiểm soát có phải thực hiện thông báo tập trung kinh tế hay không?

Bùi Ngọc Hồng – Luật sư Thành viên
Ngô Đình Thiện – Cộng sự

Bài viết này cung cấp thông tin về trường hợp một doanh nghiệp thực hiện mua bổ sung cổ phần/phần vốn góp của công ty mục tiêu (khi đã nắm quyền kiểm soát, chi phối đối) có phải thực hiện thủ tục thông báo tập trung kinh tế (“**TTKT**”) tại Việt Nam hay không. Đáng chú ý, quan điểm của Ủy ban Cạnh tranh Quốc gia (“**UBCTQG**”) trong một hồ sơ gần đây đã góp phần làm rõ thêm vấn đề này.

Tóm lược quy định và vấn đề pháp lý

Theo pháp luật cạnh tranh tại Việt Nam, một giao dịch phải được thông báo tới UBCTQG trước khi thực hiện, nếu (i) giao dịch đó là **TTKT**, và (ii) thuộc một trong các **ngưỡng thông báo TTKT** (ví dụ: về tổng tài sản, doanh thu, giá trị giao dịch hay thị phần kết hợp).

Đối với tiêu chí thứ nhất, một giao dịch mua lại được coi là TTKT nếu “một doanh nghiệp trực tiếp hoặc gián tiếp mua toàn bộ hoặc một phần vốn góp, tài sản của doanh nghiệp khác đủ để kiểm soát, chi phối doanh nghiệp hoặc một ngành, nghề của doanh nghiệp bị mua lại” (*Điều 29.4 Luật Cạnh tranh 2018*). Trong đó, “*Kiểm soát, chi phối*” trong bối cảnh này bao gồm: (i) giành được quyền sở hữu trên 50% vốn điều lệ hoặc cổ phần có quyền biểu quyết của doanh nghiệp bị mua lại; (ii) giành được quyền sở hữu hoặc quyền sử dụng trên 50% tài sản của doanh nghiệp bị mua lại trong toàn bộ hoặc một ngành, nghề kinh doanh của doanh nghiệp đó; hoặc (iii) có quyền quyết định các vấn đề quản trị hoặc các vấn đề quan trọng trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp bị mua lại (*Điều 2.1 Nghị định 35/2020/NĐ-CP*).

Để minh họa, giả định một giao dịch trong đó bên mua chưa sở hữu bất kỳ phần vốn nào tại doanh nghiệp mục tiêu, nhưng dự định sẽ mua tới 80% vốn điều lệ của doanh nghiệp này. Trong trường hợp này, việc mua lại ấy sẽ trao cho bên mua quyền kiểm soát mà họ chưa từng có đối với công ty

bị mua lại. Do đó, giao dịch được coi là TTKT và phải thực hiện thủ tục thông báo TTKT tới UBCTQG nếu thuộc một trong các ngưỡng thông báo TTKT theo luật định.

Tình huống và câu hỏi đặt ra

Giả sử sau giao dịch nêu trên, bên mua tiếp tục thực hiện một giao dịch mua bổ sung phần vốn góp nhằm tăng tỷ lệ sở hữu tại công ty mục tiêu từ 80% lên 90% ("**Giao Dịch Mua Bổ Sung**"), thì liệu giao dịch này có được xem là TTKT, từ đó phát sinh nghĩa vụ thông báo TTKT theo pháp luật cạnh tranh Việt Nam không?

Trên thực tế, tồn tại hai cách tiếp cận đối với vấn đề này như sau:

(a) **Cách tiếp cận thứ nhất – Không có sự thay đổi về quyền kiểm soát (không phải thông báo):**

Bên mua đã nắm quyền kiểm soát công ty mục tiêu (thông qua việc sở hữu trên 50% vốn điều lệ), nên Giao Dịch Mua Bổ Sung, về bản chất, không làm thay đổi quyền kiểm soát này. Do đó, giao dịch trên không phải là TTKT và không làm phát sinh nghĩa vụ thông báo TTKT đến UBCTQG tại Việt Nam.

(b) **Cách tiếp cận thứ hai – Phát sinh thêm kiểm soát (có khả năng phải thông báo):**

Dựa theo câu chữ trong quy định tại Điều 29.4 Luật Cạnh tranh 2018, có quan điểm cho rằng, bất kể bên mua đã kiểm soát công ty bị mua lại từ trước, bất kỳ giao dịch có kết quả là tỷ lệ sở hữu của bên mua sau giao dịch vượt quá 50% phần vốn góp của công ty mục tiêu vẫn có thể được xem "**đủ để kiểm soát**" công ty đó. Theo quan điểm này, Giao Dịch Mua Bổ Sung sẽ được xem là TTKT theo hình thức mua lại, và nếu thuộc một trong các ngưỡng phải thông báo, thì có nghĩa vụ thông báo TTKT theo quy định của pháp luật.

Trong bối cảnh chưa có hướng dẫn chính thức từ cơ quan có thẩm quyền về nghĩa vụ thông báo đối với các giao dịch tương tự Giao dịch Mua Bổ sung, doanh nghiệp cần cân nhắc kỹ lưỡng giữa hai lựa chọn (i) không thực hiện thông báo và chấp nhận rủi ro pháp lý phát sinh (nếu có); hoặc (ii) áp dụng cách tiếp cận thận trọng hơn bằng việc dành thời gian và nguồn lực để tiến hành thủ tục thông báo nhằm bảo đảm tuân thủ.

Trong một vụ việc gần đây mà chúng tôi đã hỗ trợ khách hàng, UBCTQG đã đưa ra quan điểm xử lý Giao dịch Mua Bổ sung dựa trên tình huống cụ thể của vụ việc như sau.

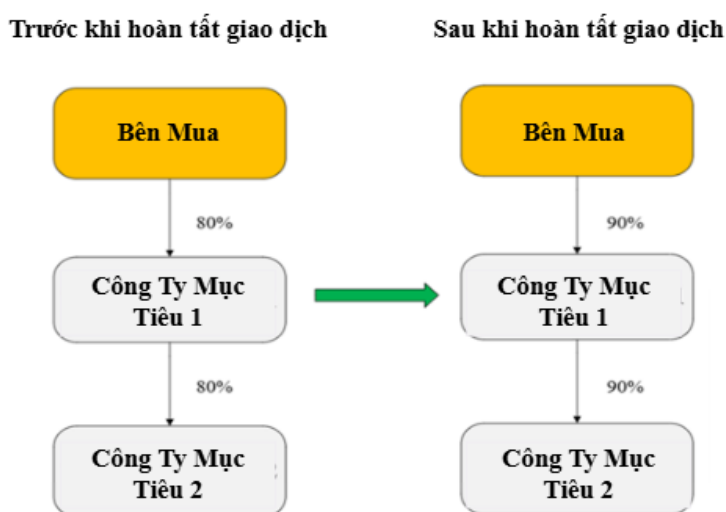
Bối cảnh vụ việc

Bên Mua, một doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, đang trực tiếp nắm giữ 80% vốn điều lệ của công ty mục tiêu thứ nhất ("**Công Ty Mục Tiêu 1**"). Công ty mục tiêu 1 đang nắm trực tiếp 80% vốn điều lệ của công ty mục tiêu thứ hai ("**Công Ty Mục Tiêu 2**") (gọi chung lại là "**Các Công Ty Mục Tiêu**"). Theo đó, Bên mua đề xuất thực hiện một giao dịch gồm hai bước như sau ("**Giao Dịch Dự Kiến**"):

Bước 1: Bên Mua sẽ đăng ký mua thêm cổ phần mới, tương ứng với 10% vốn điều lệ của Công Ty Mục Tiêu 1, qua đó nâng tỷ lệ sở hữu trực tiếp từ 80% lên 90%.

Bước 2: Sau đó, Công Ty Mục Tiêu 1 sẽ mua thêm 10% vốn điều lệ của Công Ty Mục Tiêu 2, qua đó nâng tỷ lệ sở hữu trực tiếp tại công ty này từ 80% lên 90%.

Sau khi hoàn tất, Bên Mua sẽ trực tiếp nắm giữ 90% vốn điều lệ của Công ty Mục tiêu 1, và gián tiếp, thông qua Công ty Mục tiêu 1, nắm giữ 90% vốn điều lệ của Công ty Mục tiêu 2.

Tổng tài sản trên thị trường Việt Nam của Bên Mua và nhóm doanh nghiệp liên kết (bao gồm Các Công Ty Mục Tiêu) vượt quá 3.000 tỷ Đồng Việt Nam. Do đó, nếu Giao Dịch Dự Kiến (tức việc tăng tỷ lệ sở hữu từ 80% lên 90%) được xem là giao dịch mua lại theo Điều 29.4 Luật Cạnh tranh 2018, thì sẽ phải thực hiện thông báo TTKT.

Trong bối cảnh chưa có hướng dẫn chính thức và nhằm hạn chế rủi ro từ việc không thực hiện thông báo, các bên đã lựa chọn phương án an toàn là nộp hồ sơ thông báo TTKT đối với Giao Dịch Dự Kiến đến UBCTQG.

Quyết định của UBCTQG

UBCTQG cho rằng **Giao Dịch Dự Kiến không thuộc trường hợp phải thực hiện thông báo TTKT**, vì các lý do sau:

- (1) Tại thời điểm thông báo TTKT, Bên Mua đã trực tiếp nắm giữ 80% vốn điều lệ của Công Ty Mục Tiêu 1, và thông qua Công Ty Mục Tiêu 1, gián tiếp nắm giữ 80% vốn điều lệ của Công Ty Mục Tiêu 2. Do đó, Bên Mua đã có quyền kiểm soát đối với Các Công Ty Mục Tiêu theo Điều 2.1 Nghị định số 35/2020/NĐ-CP; và
- (2) Việc nâng tỷ lệ sở hữu từ 80% lên 90% không làm thay đổi quyền kiểm soát của Bên Mua đối với Các Công Ty Mục Tiêu. Vì vậy, Giao Dịch Dự Kiến không phải là TTKT theo hình thức mua lại doanh nghiệp tại Điều 29.4 Luật Cạnh tranh 2018, và theo đó không làm phát sinh nghĩa vụ thông báo TTKT.

Kết luận rút ra

Quan điểm của UBCTQG về nghĩa vụ thông báo của Giao Dịch Dự Kiến cho thấy (trên cơ sở một vụ việc cụ thể) một giao dịch mua bổ sung có thể không được xem là TTKT theo Điều 29.4 và sẽ không phát sinh nghĩa vụ thông báo TTKT nếu (i) bên mua đã nắm giữ trên 50% phần vốn góp và có quyền kiểm soát công ty mục tiêu, và (ii) giao dịch không làm thay đổi quyền kiểm soát đó.

Cần lưu ý rằng, quyết định của UBCTQG không phải là quy định hướng dẫn chung, mà chỉ được áp dụng riêng cho Giao Dịch Dự Kiến nêu trên. Tuy nhiên, cách tiếp cận trong vụ việc này có thể coi là một tham chiếu hữu ích, đồng thời kỳ vọng cho thấy tín hiệu tích cực đối với nghĩa vụ thực hiện thông báo TTKT của các giao dịch mua bổ sung tương tự.

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm: Bản Tin Pháp Lý này nhằm mục đích cung cấp thông tin cập nhật về pháp luật và chỉ mang tính chất tham khảo. Nội dung trong bản tin không nên được sử dụng hoặc hiểu là lời khuyên pháp lý cho mục đích kinh doanh. LNT & Partners không chịu trách nhiệm đối với bất kỳ việc sử dụng hoặc áp dụng thông tin nào trong bản tin cho mục đích kinh doanh. Để được làm rõ hoặc nhận tư vấn pháp lý cụ thể từ Bản Tin Pháp Lý này, vui lòng liên hệ Luật sư của chúng tôi: **Mr. Bùi Ngọc Hồng** qua email Hong.Bui@LNTpartners.com.

LIÊN HỆ

Để biết thêm thông tin, vui lòng liên hệ với các Luật sư Thành viên của chúng tôi:

Ông Bùi Ngọc Hồng

Sáp nhập & Mua lại, Đầu tư nước ngoài, Tuân thủ Pháp luật, Lao động, Giải quyết tranh chấp

Hong.Bui@LNTpartners.com

Ông Trần Thái Bình

Quản trị doanh nghiệp, Lao động, Đầu tư nước ngoài, Giải quyết tranh chấp, Bất động sản, Sáp nhập & Mua lại, Thuế

Binh.Tran@LNTpartners.com

Bà Hoàng Nguyễn Hạ Quyền

Sáp nhập & Mua lại, Tuân thủ Pháp luật, Lao động, Phá sản & Tái cấu trúc

Quyên.Hoang@LNTpartners.com

Ông Lê Nết

Tài chính & Ngân hàng, Bất động sản, Giải quyết tranh chấp, Sáp nhập & Mua lại, Thuế

Net.Le@LNTpartners.com

Ông Nguyễn Anh Tuấn

Chống độc quyền/Cạnh tranh, Sáp nhập & Mua lại, Lao động, Tuân thủ Pháp luật, Đầu tư nước ngoài

Tuan.Nguyen@LNTpartners.com

Ông Nguyễn Xuân Thủy

Sáp nhập & Mua lại, Đầu tư nước ngoài, Lao động, Thuế

Thuy.Nguyen@LNTpartners.com

Bà Vũ Thanh Minh

Thuế, Đầu tư nước ngoài, Tài chính & Ngân hàng, Quản trị doanh nghiệp, Sáp nhập & Mua lại

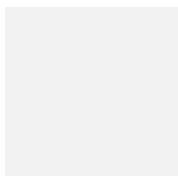
Minh.Vu@LNTpartners.com

Ông Nguyễn Công Phú

Giải quyết tranh chấp

Phu.Nguyen@LNTpartners.com

Ông Nguyễn Văn Tuấn

Tài chính & Ngân hàng, Tuân thủ Pháp luật, Đầu tư nước ngoài, Giải quyết tranh chấp, Sở hữu Trí tuệ

VanTuan.Nguyen@LNTpartners.com

Bà Dương Bá Ánh Duyên

Bất động sản, Quản trị doanh nghiệp, Phá sản & Tái cấu trúc, Sáp nhập & Mua lại

AnhDuyen.Duong@LNTpartners.com

Bà Lương Trung Vân Nhi

Giải quyết tranh chấp, Lao động

VanNhi.Luong@LNTpartners.com

Về chúng tôi

Để biết thêm thông tin, vui lòng liên hệ:

Tp. Hồ Chí Minh (trụ sở chính)

Tầng 21, Tòa nhà Bitexco,
Số 2 Hải Triều, Phường Sài Gòn
+84 28 3921 2357

Hà Nội

Tầng 12, Tòa nhà Pacific Place,
83B Lý Thường Kiệt, Phường Cửa Nam
+84 24 3824 8522

LNT & PARTNERS ("LNT") là một công ty luật độc lập tại Việt Nam, cung cấp dịch vụ pháp lý toàn diện với thế mạnh trong các lĩnh vực doanh nghiệp và M&A, cạnh tranh, dược phẩm, bất động sản, hạ tầng, tài chính, cũng như các vụ tranh tụng và trọng tài phức tạp. Chúng tôi tự hào là một trong những hãng luật hàng đầu tại Việt Nam, đồng hành cùng nhiều khách hàng trong nước và quốc tế, bao gồm các tập đoàn thuộc danh sách Fortune Global 500 và nhiều công ty niêm yết uy tín tại Việt Nam.

Nếu bạn cần thêm thông tin về bất kỳ bản tin pháp lý nào, đừng ngần ngại liên hệ trực tiếp với các tác giả.

Lưu ý: Bản tin này chỉ nhằm mục đích cung cấp thông tin tham khảo. Nội dung không được xem là tư vấn pháp lý chính thức và không thay thế cho ý kiến pháp lý trong từng trường hợp cụ thể. Để được tư vấn chi tiết, vui lòng liên hệ các Luật sư Thành viên của chúng tôi.